

URBACT HÍRLEVÉL

2011. február

15

URBACT HÍRLEVÉL

A többfunkciós történelmi városközpontok kihívásai;
Közösségi cselekvés - közös felelősség a társadalmi
kohézió terén; 20 URBACT projekt zárul le hamarosan

Fókuszban:

A többfunkciós történelmi városközpontok kihívásai

Nils Scheffler és Frédérique Calvanus a 2010-es URBACT Tribune-ben megjelent cikkének összefoglalója

A történelmi városok mindig is többfunkciós központként működtek, ami hozzájárult vonzerejükhöz és a városi életminőség biztosításához. Azáltal, hogy változatos gazdasági, társadalmi és kulturális lehetőségeket kínálnak, a munka, kereskedelem, társasági élet és

fogyasztás központjai, mindig is a vegyes területhasználat szövevei voltak.

Alkalmazkodás az egymásnak ellentmondó városi térhasználati formákhoz

Manapság a történelmi városmagoknak meg kell birkóznia az egymásnak ellentmondó igényekkel, melyet a különböző helyben lakó, illetve a várost

használó csoportok támasztanak vele szemben. Sajnálatos módon a lakók városi életminőségre vonatkozó igényei, a turistákat megfelelő módon kiszolgálni képes hatékony szolgáltatásokra vonatkozó elvárások és a cégek kereskedelmi növekedésére vonatkozó megtérülési feltételei gyakran összeegyeztethetetlennek tűnnek.

A kihívás egyszerű: egyrészt a történelmi városmagoknak meg kell őrizniük az örökségüket képező városi identitásukat, másfelől elsődleges forrássá kell alakítaniuk ezt, hogy kielégítsék az egymással versengő igényeket. Ebben a helyzetben alapvető előnyt jelent, ha a helyi hatóságok és partnereik a történelmi város integrált fejlesztési koncepcióján alapuló, integrált megközelítést tudnak alkalmazni. Egy ilyen szakpolitikát rugalmas menedzsmenttel kell támogatni, amely folyamatosan képes alkalmazkodni az újonnan felmerülő szükségletekhez.

HERO: integrált stratégiák a történelmi városközpontok fejlesztésére

Az URBACT **HerO** - A történelmi örökség, mint lehetőség című projekt célja olyan stratégiák kidolgozása a történelmi városok számára, mely egyensúlyt képes teremteni az épített kulturális örökség a vonzerő és a versenyképesség között. A kilenc partnerváros (**Regensburg**, **Graz**, **Nápoly**,

Vilnius, Segesvár (Sighisoara), Liverpool, Lublin, Poitiers és Valleta) egyik fő témája az, hogy hogyan lehet elérni a városi funkciók egyensúlyát, hogy egyszerre biztosítsa a belső történelmi városrészek többfunkciósságát és vonzerejét.

Ennek érdekében minden egyes partnerváros létrehoz egy kulturális örökség kezelési tervet, amely egy integrált és megvalósítás-orientált koncepció a történelmi városmag védelmére és fejlesztésére. Ez a terv meghatározza a jövőképet, célokat, akciókat és útmutatót ad a menedzsment szervezet kialakítására a kulturális örökség és a vegyes területhasználat megőrzése érdekében. Nyolc cselekvési terület került meghatározásra: a fizikai és kulturális örökség, kultúra és turizmus, gazdaság, lakhatás és lakókörnyezet, közlekedés és elérhetőség, várostervezés, környezet és kikapcsolódás, figyelemfelhívás és kutatás.

LINKS: Fenntartható lakókörnyezet fejlesztés

A **LINKS - Történelmi európai városok - a fenntarthatóság kulcsai** URBACT projekt fókuszában a fenntartható és kívánatos lakókörnyezet kialakítása áll a város-

központokban azáltal, hogy kombinálják az örökségi és környezeti értékeket. Ebben a projektben kilenc város (**Anderlecht, Kilkeny, Freiberg, Bayonne, Almeria, Veria, Delft, Budrio és Brassó**) dolgozik azon, hogy a történelmi városközpontok lakófunkciója és turisztikai látványosságként való megjelenése közötti egyensúlyt megteremtsék. A turizmus okozta

kényszerű korlátozások miatt sok lakó elhagyta a történelmi városmagot és a jobb életminőség reményében kiköltöztek a

szuburbiákba. Ez a folyamat jelentősen növelte az ingázó közlekedést, károsítva ezzel a környezetet. Mindennek következtében világossá vált, hogy a városközpontoknak vissza kell nyerniük lakosságukat, és ennek érdekében javítani szükséges lakás kínálatukat. A LINKS partnervárosai elsőként arra az egyszerű kérdésre keresték a választ, hogy miért lakik valaki a történelmi városközpontban, majd megoldásokat dolgoztak ki arra, hogy megszüntessék a gátakat a városközpontba történő visszatérés előtt.

Mindenekelőtt a kereskedelmi terjeszkedés szabályozása tűnt elengedhetetlennek, mivel az üzletek szaporodása gyakran a lakásállomány leértékelődéséhez vezet. Hogy elkerüljék ezt a negatív jelenséget, számos történelmi város speciális, a túlterjeszkedést gátló, vagy az üresen álló helyiségek felújítását megkövetelő szabályozást vezetett be. Idővel a történelmi városok egyre inkább fenntartható megoldásokat követnek, ezáltal ma már képesek megnyerni a csatát, és visszahódítani korábbi lakóikat!

További részletek:

- A teljes cikk - [URBACT Tribune](#) - URBACT Honlap
- [HERO](#) - URBACT Honlap
- [LINKS](#) - URBACT Honlap

Riport:

Közösségi cselekvés - közös felelősség a társadalmi kohézió terén: TOGETHER (EGYÜTT)

[Mulhouse](#) (Franciaország) 2005 óta a közös felelősség gyakorlatának éllovasa. A helyi önkormányzat, az URBACT

TOGETHER projekt vezető partnereként, ennek a gyakorlatnak a fejlesztésén dolgozik a társadalmi befogadás témakörében.

A TOGETHER projekt és Mulhouse közös felelősségvállalási projektjének előzményét az Európa Tanács által támogatott 2005-ös új társadalmi kohéziós stratégia jelentette. Ekkor indult újtárra a társadalmi befogadás új koncepciója, amit ma a társadalom azon képességeként határozunk meg, hogy biztosítsa a jólétet mindenki számára beleértve a jövő generációkat is a közös felelősségvállalás segítségével.

Amikor ugyanabban az évben az Európa Tanács bemutatta a „**Módszertani kézikönyv a társadalmi kohézió indikátorainak összehangolt fejlesztése**”

című kötetet, Mulhouse város önként vállalta, hogy kipróbálja a közös felelősségvállalás szemléletét.

„Az elképzelés, hogy a társadalmi jólétet közösen teremtsük meg helyi szinten, egyszerre született meg a város által választott szociális innovációs iránnyal, különösen a még az 1990-es évek elején a lakók bevonásával létrehozott közösségi testületek létrehozása által.” magyarázza Sébastien Houssin, a „Mulhouse a közös felelősség útján” projekt vezetője a Területi Ügyek Osztályáról.

Mulhouse: a közös felelősség próbája a jólét érdekében

2006 óta
Mulhouse
város tíz
közös
felelősség-
vállalási
kísérleti
kezdeményez-
ést indított el

rendkívül konkrét célkitűzésekkel: jóléti indikátorok kifejlesztésével lépéseket tenni a nagyobb jólét elérése érdekében.

A kísérleti kezdeményezések, melyek kezdetben a társadalmi bevonás témájára fókuszáltak, később más kapcsolódó területek (egészségügy, oktatás, fogyasztás) és közegek (üzleti környezet, közösségi intézmények) felé is nyitottak. Ahogy ezek a kezdeményezések kezdtek kiteljesedni, egyre szélesebb körben lettek bevonva városrészek, és egyre több érintett csatlakozott (köztestületek és azok képviselői, cégek, egyesületek, a lakosság stb.).

„Az egyik legelső dolog, amit a közös felelősségvállalással kapcsolatos kezdeményezések során megtanultunk az, hogy rengeteg dimenziót kell szem előtt tartanunk ahhoz, hogy a jólétet megteremtsük. Még egy olyan szűk térben is, mint amilyen egy iskola a megfontolások jóval túlmutatnak a tanár-diák kapcsolaton. Ez érinti a jó hangulattól kezdve a szülőkkel való viszonyt, az infrastruktúra minőségét, a tanítás ritmusát, stb.”- magyarázza Sébastien Houssin.

„Az egyik előfeltétele annak, hogy igazán át tudjuk érezni a megosztott felelősségvállalás fontosságát, hogy a polgárok érezzék, hogy aktív szerepük van, ami azt is jelenti, hogy az intézményeknek meg kell változtatniuk a szemléletmódjukat” - hangsúlyozza Stéphanie Ducreux, aki a TOGETHER projekt kommunikációs referense.

Jóléti indikátorok - a cselekvési tervek alapja

Az Európa Tanács által kidolgozott nyolclépéses módszert az összes kísérleti kezdeményezésnél bevezették és adaptálták (a jólét kritériumainak összegyűjtése, összegzések, indikátorok kialakítása, intézkedések stb.). Az URBACT TOGETHER projekt egyik célkitűzése finomítani ezen a módszeren.

„[Braine l'Alleud](#) és Vallónia régió városainak tapasztalata, amelyek a többválasztós indikátorok mellett döntöttek, számunkra nagy segítséget jelentettek a kérdőíveink kialakításában” - nyilatkozik Sébastien Houssin.

A közös felelősségvállalás innovatív természete felveti az európai kormányzási rendszer kérdését. Stéphanie Ducreux szerint „az a tény, hogy a résztvevőket a közszférából és a civil társadalomból egy közös asztal mellé ültetjük le, és a közös felelősség azonos szintjén kezeljük, ellentétes a demokrácia jelenlegi rendszerével.”

Közös felelősségvállalás városi szinten

Végül a Mulhouse módszer célja, hogy képes legyen a közös felelősségvállalást alkalmazni városi szinten, a [nyolc partnervárosban](#) futó kísérleti projektekre alapozva.

Mulhouse a lendületes Jean Rottner polgármestersége alatt szeretné bevezetni a közös felelősségvállalás elvét a közösségi akciók bizonyos területein. A társadalmi befogadás terén a város Társadalmi Akciók Irodája által vezetett „Többpárti Társadalmi Szerződés” kísérleti projekt az egyike azoknak, amelyeket intézményesíthetnek a társadalmi juttatásban részesülők ellenőrzése érdekében. „A két éve jól kidolgozott kezdeti kísérleti projektet évről évre megújítjuk. Amennyiben az eredmények újból meggyőzőek, a közös felelősségvállalási szemlélet kiterjeszhető lesz további kedvezményezettekre is.”

Sébastien Houssin számára a TOGETHER egy fontos társadalmi projektet jelent, amelynek az eredményei be fognak épülni az európai közpolitikába. „A mi városlakóink is képesek kifejezni jólétre vonatkozó elképzelésüket a saját térségükhöz kapcsolódóan. A jólét definíciói, amelyet mi helyi szinten fogalmazunk meg, lehetővé teszik egy univerzálisabb jövőkép kidolgozását az európai szint számára.”

A projekt végéig, azaz 2012-ig, egy-egy előrehaladási találkozó kerül megrendezésre a TOGETHER hálózat mind a nyolc partnervárosában. Ezek lehetőséget teremtenek a partnerek számára, hogy körbejárják a közös felelősséget vállaló Európát és megvitassák a helyi szinten jelenleg megvalósítás alatt álló cselekvési tervek előrehaladását.

Közös felelősségvállalás a gyakorlatban: egy kísérleti projekt a mulhouse-i Albert Schweitzer gimnáziumban

Az Albert Schweitzer gimnázium számára a róla alkotott kedvezőtlen kép okozott problémát,

mind az iskolán belül, mind azon kívül, így 2008-ban eldöntötte, hogy kipróbálja a közös felelősségvállalás módszerét. A 2008. március és május közötti kísérleti szakaszt követően 2008 szeptemberétől a közös felelősségvállalás integrált része lett az iskola új szemléletének. Ma ebben vesz részt 1000 tanuló, 150 tanár és 50 technikai dolgozó.

Tekintse meg [a projekt videót!](#)

További részletek:

- [TOGETHER](#) - URBACT honlap

URBACT HÍREK

20 URBACT projekt zárókonferencia: jegyezze meg a dátumokat!

20 tapasztalatszerésre és tanulásra épülő URBACT projekt zárul le 2010 júliusára. A projektpartnerek 3 évig dolgoztak fáradhatatlanul, hogy közös, hatékony és fenntartható megoldásokat találjanak a főbb

városi kihívásokra. Ezek a projektek olyan megoldásokat hoztak, amelyek hatékonyak bizonyulnak, és értékes segítséget nyújtanak a kihívások kezelésében érintett döntéshozók és a gyakorlati szakemberek számára.

Mindenyik projekt az elkövetkezendő hónapokban szervezi zárókonferenciáját, hogy bemutassa munkája eredményeit. Találja meg azon zárókonferenciá(ka)t, amelyik(ek)en részt szeretne venni és jegyezze meg a dátumo(ka)t!

További részletek a zárókonferenciákról:

- [URBACT honlap](#)

Lezárt projektek eredményei

Megjelent a HOPUS „Lakáspolitikai gyakorlat a városi fenntarthatóságért” projekt beszámolója a főbb eredményekről, valamint a „Tervezési Útmutatók” alkalmazásának lehetőségeiről az új építésű lakások és köztérek építészeti minőségének és fenntarthatóságának növelésében.

További projekteredmények [az URBACT magyar nyelvű honlapján](#) érhetők el.

URBACT II

Az **URBACT** olyan tapasztalatcserét és tanulást támogató program, mely az európai fenntartható városfejlesztést segíti. A program képessé teszi a városokat arra, hogy a főbb városi kihívásokra közösen megoldásokat dolgozzanak ki és az egyre komplexebb társadalmi változásokkal szembesülő városok központi szerepét megerősítse. Az URBACT segíti a városokat abban, hogy olyan új és fenntartható gyakorlati megoldásokat alakítsanak ki, melyek integrálják a gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziót. Az URBACT lehetővé teszi a városok számára, hogy Európa-szerte megosszák a legjobb gyakorlati példákat és tapasztalatokat minden várospolitikában érintett szakemberrel. Az URBACT 290 várost, 29 országot és 5000 aktív résztvevőt jelent.

www.urbact.eu/project/

URBACT Nemzeti Terjesztési Pont:

VÁTI Nonprofit Kft.

Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Iroda

E-mail: urbact@vati.hu

Tel.: 06 1 2243251 Fax: 06 1 2243290

Web: <http://www.vati.hu/> és <http://www.urbact.hu>

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

